

בקרוב, פנים אל פנים, בעזרת הנשק החדש והמתוחכם שהיה בידו.

הניצחון

בקרוב

אחת מושתיו העובדות המכריעות של מלחמת ויאט-נאם היא זו: 2.6 מיליון החיילים האמריקאים ששירתו בוויאט-נאם, יחד עם 700 אלף חבריהם האמריקאים ששירתו בארצות הסמוכות ועל סיפון ה"אוניות שהשתתפו במלחמה, לא גברו על הצבא המשולב של ויאט-נאם הצפונית והוויאטקונג.

אמנם, הצלחה פנטסטית זו של הוויאט-נאמים לא היתה, "ניצחון" במובן הקלאסי. סי. ההגדרה המקובלת לניצחון כזה קובעת שהמנצח נשאר בשדה הקרב, והמנוצח מסולק ממנו.

הוויאט-נאמים לא הצליחו לסלק את האמריקאים מוויאט-נאם הדרומית, ולחלל את המישטר של תיו וקודמיו בסייגון. הם מחזיקים בשטחים נרחבים של ויאט-נאם הדרומית, אך לא בכוחה. מבחינה זו, הם לא "ניצחו", וגם הסכמי-השלום אינו מער ניק להם ניצחון כזה.

אולם כאשר אומה קטנה ונחלת שטח, "אסיה" עוצרת את מכוניתה המזרחית האדירה ביותר בעולם — האם הישג פנטסטי זה אינו עולה על כר ניצחון?

"הצהובים הקטנים" הסתערו בלא הפסק, במשך 12 שנים, על הצבא הסדיר הר משוכלל ביותר, בעל הנשק המתוחכם ביותר בעולם. הם עמדו בהפצצה הגדולה ביותר בתולדות העולם, מאז הפצצת סדום ועמורה באש וגופרית. הם הפילו 3700 מטוסי סיס ו-4900 מטוסים אמריקאיים, שכל אחד מהם היה פלא הטכנולוגיה הקטלנית.

סיפור דורך ונוריות. במלחמת-העצמאות שלנו, עמדנו "מערי" טים מול רבים", מול צבאות שהיו מצויידיים במיטב הנשק. אבל מולנו לא עמדו חיילים אמריקאיים, לאוייב לא היה הילי-אויר הראוי לשמו, יחסיה-כוחות האמיתיים בשדה היו כימעט מאוזנים, והמילחמה לא נמשכה אלא שנה.

ניצחנו, מפני שהגנו בגופנו על ערינו וכפרינו, על משפחותינו, על עתיד עמנו. בתנאים דומים, אך המורים פי מאה, ניצחו הוויאט-נאמים, מפני שהאמינו בכל ליבם שהם מגוינים על ארצם בפני פולש זר. מפני שחרטו את נפשם למען עמם, משפחותיהם, עריהם וכפריהם.

אנו החיים בקצה השני של יבשת אסיה, יבורים רק הצעיריץ להם בדומיה.

זכרון

עולם

אם ראויים אנשי הוויאטקונג ועמיתיהם להערצה כלוחמים עקשניים, הרי לוחמי-השלום האמריקאיים ראויים להכף-כפליים.

אומץ-לבו של הלוחם בחזית הוא גופני, מבחינה נפשית, עולמו בטוח. הוא יודע שהוא לוחם למען עמו וארצו, בחברת חבריו, הוא הולך עם הזרם.

לוחמי-השלום האמריקאיים היה זקוק ל"אומץ-לב" מסוג אחר לגמרי, הוא הלך נגד הזרם. הוא היה חשוף לכל ההאשמות הנוראות: שהוא סוכן האוייב, שהוא תוקע סכין בגב חיילי ארצו, שהוא בוגד ופחדן.

לא היה לו כמה להיאחז, אלא במצפניו שלו, בתחושת ליבו.

הייתי עד להתפתחותה של תנועה זו, בכל שלביה. והיא לימדה אותי לאהוב את אמריקה, את אמריקה האמיתית, את עמה ואת צעירה.

אני זוכר את קומץ המשוגעים, ששרפו את כרטיסי-הגיוס שלהם, שהוכו עלידי שוטרים ועוברי-דושבים. אני זוכר את ההפגנות הראשונות, כמה מאות פה וכמה מאות שם.

זכיתי להשתתף בהסתערות הגדולה על הפנטאגון, כאשר מאה אלף איש התקבצו מכל רחבי ארצות-הברית, באוקטובר 1967, והגיעו עד לשערי המטכ"ל האמריקאי. מול הרובים הטעונים המכוונים אל ליבם, לאחר מכן בא המוראטורים הענקי, על שני מיליוני משתתפיו, באו ההתקוממות

הגדולה של אנשי-הרוח, התעוררות הפור לייטקאים (בסוף, כמו תמיד), התנועה העממית למען יוג'ין מקקארתי וג'ורג' מקגאברן, וכתוצאה מכך: שינוי מדיניותו של ניקסון.

יירשם-נא הדגור לזיכרון עולם: אין דוגמה להתקוממות כזאת של המצפון הדאיה בעימות מולחמה, נגד המדיניות הרשמית של הממדי שיה ונגד מעשי הצבא, התופעה היחידה שהתקרבה לכך, עד כמה שאני זוכר, היתה התקוממות אני שיהרוח והנוער בצרפת נגד מילי-המת אלג'יריה.

אחי,

גיבורי התהילה

בוודאי, התנועה לא היתה כולה טהור רה. נדבקו אליה תימהוניים מכל הסוגים, ורודפי-פירסומת, תימהוניים מכל הסוגים, אך אם ארוכי-השער ומעשי-החשישי משכו אליהם את הפירסומת, לא הם העניי קו לתנועה את המחץ האמיתי. זה בא לה ממאות אלפי אנשים פשוטים — עקרי רותיבית, פקידים, סטודנטים רציניים, אנשים רגילים ופשוטים שהרגישו לשתע שאינם יכולים עוד לשבת בשקט כאשר ממשלתם מבצעת, בשמם, מיבצע המתקרב לרצח-עם.

בשיא מלחמת אלג'יריה, כאשר קרא 'אן-פול סארטר לעריקה ולבגידה, סירב שארל דה-גול לאסרו, באמרו: "גם סארטר הוא צרפת!" ניקסון, אדם קטן לאיך שיעור מדהיגול, לא היה מסוגל לכך. אבל תנועת-השלום האמריקאית היתה אמריקה, והיא שניצחה כי סוף.

בוודאי, לא לוחמי-שלום חתמו על ה"הסכם" חתם נציג ממשלתו של המפציץ הגדול, הפוליטיקאי הממולח, המפקד הראשי של הכוחות המזויינים. אבל הוא חתם מפני שהמצפון הלאומי לא יכול היה עוד להשלים עם המשך המלחמה. לוחמי-השלום, שעוררו את המצפון ושביטאו אותו, יישכחו מחר, ואולי כבר נשכחו ברגע החתימה.

אולם להם התהילה.

גיין פונדה

בהאנוי

לוחמי-השלום האמריקאיים לא היו מנצחים, לולא לחמו חיילי הוויאטקונג והאנוי כפי שלחמו. בעניין זה לא צריכה להיות כל אשלייה.

המצפון האמריקאי לא היה מתעורר כפי שהתעורר, ולא היה כובש בסופו של דבר את לב ההמונים, לולא התייאשו אר תם המונים מן הניצחון. אומה שיכורת-ניצחון אינה נוטה להאזין לקול מצפונה כמו אומה מתוסכלת, שהניצחון מתחמק ממנה בשדה-הקטל, בין ערימות ההורר-גים והפצועים הוועקים.

גם זוהי אמת אנזישית.

אולם הלוחמים הוויאט-נאמיים לא עזרו לאנשי-השלום באמריקה רק בעצם עמידתם בקרב. הם עזרו בצורה הרבה יותר מוחשית.

זו היתה תופעה מיוחדת נוספת שיש המליחמה הזאת: נוצר כה שיי תוהי-פעולה ממשית, גלוי, מעשית, בין האנוי והוויאטקונג לכין תנועת-השלום האמריקאית.

ראשי תנועה זו ביקרו בהאנוי בימי ה"מלחמה וההפצצות, והביאו לעם המופצץ את ברכת-העידוד של תנועת-השלום האמריקאית, ובני האנוי המופצעים לא החרימו את האמריקאים האלה, בני-עמם של הרוצחים המעופפים, הורגי ילדיהם, אלא קיבלו אותם בזרועות פתוחות, ועשו למענם מיחות דרמטיות. כגון שיחלוד שבויי-מלחמה אמריקאיים כאות-הוקרה לתנועת-השלום בארץ האוייב.

גיין פונדה בהאנוי — זוהי אחת התמונות החשובות שיש המליחמה.

מצד האנוי היה זה לא רק קו נכון מבחינה מוסרית, אלא גם מבחינה מעשית. הוא הגביר בהרבה את כושר-ההשפעה של מחנה-השלום האמריקאי, כונן יחסי-רעיות בין שני הצדדים, בודד את ממשלת-המלחמה בווייטנאם, ויצר את האווירה הי כוננה להשגת השלום.

צחוק בשמיים תמונה המביעה את כל קהות החושים של הזוועה. טייסים אמריקאיים כתבו על מטוסם, "לצ'ארלי, באהבה" — בצאתם להמסיר מוות והרס על האוכלוסייה, "צ'ארלי", כינוי לוויאטקונג. האמריקאים הטילו על ויאט-נאם ושכנותיה 7.1 מיליון טון של פצצות — פי שלושה יותר מכפי שהטילו על גרמניה הנאצית ובנות-בריתה במלחמת העולם השנייה.

מוות על הקרע בעולם כולו היה ה"16 באפריל 1972 יום רגיל, בשביל מי שפחת להדין-בה, בעיר הנמל הייפונג, היה הסוף, מפציצים אמריקאיים הרגו את כל המיטפחה, הורים וילדים, באותה שנייה. המלחמה נמשכה 12 שנים ובמהלכה נהרגו ונפצעו מיליונים.